A. D. 1891

CURRENDA XI.

Exercitia Spiritualia pro Sacerdotibus dioecesanis celebrabuntur:

1) in ***Nowy Sącz*** — diebus: 24—28 Augusti.
2) ***Tarnoviae*** — diebus: 21—25 Septembris.
3) in ***Zakliczyn*** — diebus: 12—16 Octobris.
4) in ***Szczyrzyc*** — diebus: 26—30 Octobris.

Dyecezalna szkoła organistów w Tarnowie.

Kiedy przed trzema laty Rada Towarzystwa Św. Wojciecha powzięła myśl otworzenia dyecezalnej szkoły organistów i takową rzeczywiście dnia 1 września 1888 r. otworzyła, zachodziła pewna obawa, czy się zgłosi dostateczna liczba uczniów; czy skromne fundusze, jakimi Towarzystwo Św. Wojciecha rosporządza, wystarczą na utrzymanie tego rodzaju szkoły? Tymczasem Pan Bóg, który mile przyjmuje każdą i najskromniejszą ofiarę do Jego chwały zmierzającą, tak dziwnie pobłogosławił pracy Towarzystwa Św. Wojciecha, że dyecezalna szkoła organistów zaraz od zawiązku swego liczyła spory zastęp kandydatów stanu organistowskiego, rozwijała się bardzo pięknie, a dziś po upływie zaledwo trzech lat swego istnienia wysela już kilku swoich wychowanków na dyecezyą, aby pracowali jako fachowo wykształceni organiści nad naprawą śpiewu i muzyki kościelnej.

O pomyślnym stanie tejże szkoły świadczy najlepiej roczny egzamin uczniów, który się odbył dnia 30 czerwca oraz 1, 2, 3 lipca b. r. Na pierwszym roku nauki było uczniów 5, z tych 3 otrzymało świadectwo I. stopnia z *odznaczeniem;* 1 uczeń nie klasyfikowany dla choroby, a 1 otrzymał świadectwo II. stopnia; na drugim roku nauki było uczniów 5; z tych 1 otrzymał świadectwo stopnia I. z *odznaczeniem,*

a 4 świadectwo stopnia Igo; na trzecim roku nauki było uczniów 15; z tych 2 otrzymało świadectwo stopnia I. z *odznaczeniem;* 11 uczniów otrzymało świadectwo stopnia I.; 1 uczeń świadectwo II. stopnia, a 1 uczeń nie klasyfikowany z powodu, iż samowolnie opuścił szkołę nie zawiadomiwszy Dyrekcyi; Siedmiu uczniów III. roku nauki zostało przypuszczonych do *egzaminu kwalifikacyjnego,* 3 z nich otrzymało świadectwo uzdolnienia; a 4 uczniow relegowano na 3 miesiące praktyki organistowskiej, po czem przypuszczeni będą do uzupełnienia egzaminu kwalifikacyjnego; reszta uczniów III. roku nauki dla młodego jeszcze wieku i słabych sił fizycznych, przystąpi do egzaminu kwalifikacyjnego w roku przyszłym.

Podając ten rezultat rocznego egzaminu uczniów szkoły organistowskiej do wiadomości Wielebnego Duchowieństwa i wszystkich członków Towarzystwa Św. Wojciecha prosimy, aby wszyscy Dobrodzieje wspomnianej szkoły raczyli i nadal popierać usiłowania i pracę Rady Towarzystwa św. Wojciecha — prosimy o przysłanie nam nowych uczniów, prosimy i o pomoc materyalną t. j. o uiszczenie *zalegających rocznych datków celem utrzymania szkoły organistowskiej* i coraz lepszego jej urządzenia. — Przy tej sposobności, dodajemy, że XX. Proboszczowie, którzy sobie życzą mieć organistów z Naszej szkoły, winni wnieść podanie do Konsystorza Biskupiego w terminie do 30 sierpnia br. Egzamina wstępne kandydatów nowych odbędą się 1, 2 i 3 września; rok szkolny rozpocznie się 4 września b. r.

Nakoniec polecamy, aby Wielebni XX. Proboszczowie a mianowicie XX. Prefekci dekanalni czuwali nad tem, żeby organiści śpiewali i grali pieśni ludowe według *śpiewnika dyecezalnego,* wydanego obecnie *w harmonizacyi 4 głosowej,* która nietylko jest piękną i wzorową, ale co najważniejsza bardzo łatwą i najsłabszym organistom przystępną. Przypilnowanie tej sprawy i pewien moralny przymus ze strony Duchowieństwa dyecezalnego ułatwi Nam bardzo pracę około podźwignięcia z wiekowego upadku śpiewu naszego ludowego w kościele i ożywi ducha katolickiego nabożeństwa.

Polecamy ks. L. C. Busingera dziełko: „CHRYSTUS W KOŚCIELE“ przełożył z niemieckiego X. Fridrich S. J.

Ks. L. C. Businger dziełko pod tytułem: „*Chrystus w Kościele*“ czyli „*Zarys historyi kościelnej z obrazkami*“ przełożył z języka niemieckiego i uzupełnił dla młodzieży polskiej ks. A. Fridrich T. J. Dziełko to w swoim rodzaju prawie „*jedyne*“ i pod względem treści znakomite, w tłomaczeniu nie pozostawiającem nic do życzenia

polecamy Duchowieństwu w przekonaniu, że takowe przy wykładzie katechizmu w szkole i katechizacyach parafialnych dobre odda przysługi.

Nabyć można u OO. Jezuitów w Krakowie; cena **80 ct.**

N. 2389.

TOWARZYSTWO
„domu zdrowia dla Kapłanów w Zakopanem."

Wydział Towarzystwa, jakie pod powyższą nazwą świeżo się zawiązało i zatwierdzenie swych statutów otrzymało od c. k. Namiestnictwa, wystósował do Nas pismo następującej osnowy:

„*Najprzewielebniejszy Konsystorzu Biskupi!* W roku 1890 zebrało się w Zakopanem kilkudziesięciu Duchownych z różnych dyecezyj polskich. Natłok publiczności był tego roku tak wielki, że wielu Księży zaledwie z biedą mogło znaleść jakie takie schronienie, nie mówiąc już nic o przyzwoitem a stósownem pomieszczeniu. Ponieważ równocześnie kilku Duchownych wspólnie mieszkalo w jednym wynajętym domu, dla tego dom ten stał się przytułkiem dla tych, którzy pomieszkania na razie wcale znaleść nie mogli, a był równocześnie miejscem zbornem, na którem gromadzili się wszyscy Duchowni, z różnych i to najodleglejszych dyecezyj. Ułatwiało to porozumienie się wzajemne, wymianę myśli, wspólne wycieczki, które dla niejednego na całe życie pozostaną miłą pamiątką.

Ta okoliczność nasunęła myśl zbudowania w Zakopanem takiego domu, w którymby sami Duchowni mogli wspólnie mieszkać. Myśl ta omawiana była na zebraniu 27 lipca 1890 r., w którem wzięło udział około 30 Księży, a rezultatem obrad były ustawy Towarzystwa, które zebrane w statut uzyskały zatwierdzenia c. k. Namiestnictwa. Statut ten do niniejszej Odezwy dołączamy.

Myślą przewodnią tego Towarzystwa jest w pierwszym rzędzie zaradzenie tej potrzebie, która je wywołała. Duchowni przybywający do Zakopanego czy dla wytchnienia, czy dla poratowania zdrowia, nie będą potrzebowali się na długiej przestrzeni Zakopanego tułać i szukać schronienia, bo w domu, który Towarzystwo nasze wybuduje, znajdą pomieszczenie i to za wynagrodzeniem bardzo umiarkowanem, znacznie niższem od cen miejscowych.

W dalszym ciągu dom ten, w miarę jak zasoby Towarzystwa wzrosną, przemieni się w zakład posiadający własny park, łazienki, czytelnię, obszerne sale a nawet kuchnię. W domu tym znajdą ubożsi Księża pomieszkanie za pół darmo, a później

całkiem za darmo. Chorzy księża innych krajów mają już tego rodzaju „Domy zdrowia“ i zakłady lecznicze, dla czegóżby więc i dla naszych chorych Braci nie mógł się znaleść przytułek?

Zakopane od lat już wielu uznane jest przez lekarzy za stósowne bardzo na klimatyczną kuracyę, mianowicie w chorobach piersiowych, które tak znaczny procent Duchownych zwłaszcza młodszych nam zabierają a materyalne położenie tych właśnie Księży nie pozwala im na dalsze podróże dla poratowania zdrowia. W Zakopanem też coraz więcej osób mieszka nawet zimową porą w celach leczniczych, zakład więc nasz może przynieść wielką pomoc i stać się pożytecznym dla naszych Braci cierpiących i słabych.

Sprawa sama, nie przedstawia też ze względów finansowych zbyt wielkich trudności dla tego, że będziemy się starali ułatwiać płacenie składek przez stypendya, które w miarę możności dawać będziemy nawet członkom Założycielom, jeśliby im złożenie całej składki odrazu trudności sprawiać miało.

Zaznaczamy też, że na gruncie, który się ma zakupić, zbudujemy także kaplicę o kilku ołtarzach, w której Msze św. będą się mogły odprawiać, co tem więcej jest pożądane, że w parafialnym kościele i tak trudność jest nie mała odprawiania Mszy św. dla wielkiego natłoku księży. W tej też kaplicy odprawiać się będą za członków Założycieli i dożywotnich Msze św., o których w statucie (§. 4. *f*) i *g*) jest mowa. Liczymy bowiem na to, że nie zabraknie Duchownych, którzy za życia już w ten sposób będą chcieli zrobić podwójny dobry uczynek: dać pomoc uboższym Braciom, szukającym poratowania zdrowia i zabezpieczyć dla swej duszy ratunek przez Msze św., które po jednej będą odprawiali ci, co z dobrodziejstw zakładu bezpłatnie korzystać będą“.

Polecając to Towarzystwo Wielebnemu Duchowieństwu zawiadamiamy zarazem, że Delegatem tegoż Towarzystwa na Naszą Dyecezyą jest zamianowany ks. Dr. Jan Bernacki, Kanonik Naszej Kapituły. Do niego tedy należy się udawać w sprawach dotyczących tego Towarzystwa.

Sprawozdanie Kuratoryi Bursy św. Kazimierza w Tarnowie

za czas od 1 Lipca 1890 do końca czerwca 1891.

Na rok szkolny 18⁹⁰/₉₁ przyjętych było 56 uczniów, z tych wśród roku opuściło zakład 8, na których miejsce przyjęto 7 innych. Z końcem przeto roku szkolnego było w zakładzie 55 uczniów. Do szkół ludowych uczęszczało 12, a do gimnazyum 43 uczniów. Wynik klasyfikacyi za II. półrocze jest następujący:

17 uczniów otrzymało stopień Iszy *celujący*, a mianowicie: Bocheński Feliks uczeń VIII kl. gimn. (złożył egzamin dojrzałości z odznaczeniem),— Raczyński Józef uczeń V kl. gimn. — Frączkiewicz Jan IV kl. gimn. — Golonka Karol III kl. gimn. — Kochański Zygmunt III kl. gimn. — Kwiczala Władysław III kl. gimn. — Muniak Jędrzej III kl. gimn. — Partacz Franciszek III kl. gimn.— Sutkowski Stanisław III kl. gimn.— Kowal Jan II kl. gimn.—Nytko Michał II kl. gimn.—Stawiarski Jan II kl. gimn.—Szczygieł Paweł II kl. gimn.—Pabis Jan I kl. gimn.—Salabura Stanisław I kl. gimn.—Suwada Karol IV kl. lud. — Chendyński Zdzisław III kl. lud.; klasę postępową otrzymało 32 uczniów, 5 przeznaczono do egzaminu poprawczego z jednego przedmiotu, a 1 uczeń III kl. lud. otrzymał stopień IIgi, 4 złożyło egzamin wstępny do gimnazyum.

Między uczniami tymi było: synów rolników 13, nauczycieli 11, rzemieślników 9, organistów 3, c. k. urzędników 1, prywatnych oficyalistów 1, a sierót 17.

Za opłatą miesięczną po 8 złr. było z końcem roku 17 uczniów, po 6 złr. 13, po 4 złr. 12, a bezpłatnie 13.

I w tym roku datki Dobrodziejów, a w szczególności Przewielebnych Księży Dyecezyi tarnowskiej, Prześwietnej Rady powiat. Tarnowskiej, Swietnej Dyrekcyi Kasy Oszczędności, Świetnej Rady Towarzystwa Sgo Wojciecha, posłużyły w znacznej części do utrzymania zakładu. — Za co oby im Pan Bóg stokrotnie wynagrodził.

Pragnienie Kuratoryi, by zakład rozszerzyć, choćby już nie dla większej liczby wychowanków, ale dla względów higienicznych, dzięki Opatrzności Bożej urzeczywistnionem zostało, bo oto skrzydło piątrowe wartości blisko 10 tysięcy już jest na ukończeniu. Cieszy się Kuratorya tém prawdziwie wielkiem dziełem, cieszą się przyjaciele młodzieży, że schronisko dla niej się powiększa, ale jeżeli kiedy, to szczególniej teraz Kuratorya Bursy, spokojna w sumieniu że wszystko czyni dla swych wychowanków i dla ich duszy i ciała, musi tem głośniej zapukać do serc najłaskawszych Dobrodziejów, opiekunów i przyjaciół biednej dziatwy, szczególniej teraz przypomnieć słowa Boskiego Zbawiciela: „*coście uczynili jednemu z tych maluczkich mnieście uczynili.*“ Bo skądże wzięto fundusze na tę budowę? W znacznej części je *pożyczono.* Tarnowska Kasa Oszczędności pożyczyła 5 tysięcy złr. a Rada miasta Tarnowa tysiąc złr. — Ufność w Bogu, który zawsze dziełom miłosierdzia błogosławi — i miłosiernym miłosierdzie obiecuje, napełnia nas dobrą myślą, że powiększona hojność Dobrodziejów ciężarowi temu ulży. — Zaciągnięty dług, i coraz to większa drożyzna skłoniła nas także do uchwały, by na rok przyszły podnieść opłatę miesięczną a mianowicie po 6, 8, i 10 złr. — sądzimy bowiem, że i ta najwyższa opłata dana za dobrą opiekę, zdrowy wikt i zdrowe umieszczenie nie będzie za wysoką, a prawdziwą ulgą dla rodziców pragnących kształcić swych pilnych i zdolnych synów, i wyrwać tychże

z pod zgubnych wpływów, na jakie niewinność młodego pokolenia narażaną często bywa po tak zwanych stancyach prywatnych.

Podania wnosić należy do Kuratoryi Bursy Sgo Kazimierza do 15 Sierpnia b. r., a zaopatrzone być winny: w ostatnie świadectwo szkolne, metrykę chrztu i urodzenia, świadectwo ubóstwa i poświadczenie szczepionej ospy.

W związku z wykazem datków, ogłoszonym w Kurr. XXVI. r. 1890 podajemy do wiadomości że złożyli jeszcze na rzecz Bursy: XX. Kocańda 10 złr. — Aug. Nowicki 7 złr.—Jan Depowski 5 złr. — Dr. Stan. Dutkiewicz 2 złr. — Smoleński 5 złr.— Sarna 2 złr. — Mrugacz 1 złr. — Pawlikowski 1 złr. — N. N. 1 złr. — Łazarski 5 złr.—Halak 7 złr. — Buś 2 złr. — La Croix 12 złr. 74 ct. — Wąsikiewicz 12 złr.— 19 ct. — Łętkowski 5 złr. — Mika 3 złr. — Rozwadowski 3 złr. — Żabecki 2 złr. — Lenartowicz 1 złr. — Krzemiński 50 ct. — Lubaś 2 złr. — Ropski 13 złr. 37 ct. — Kuczek 10 złr. — Dr. Kopyciński 5 złr. — Józef Jarzębiński 5 złr. — N. N. 50 złr.— Klimkiewicz 5 złr.— Franc. Jaworski 16 złr.— Lipiński 25 złr.—Dr. Pechnik 5 złr. — Szczeklik 1 złr. — Dr. Dutkiewicz Stan. 1 złr. — ś. p. Towarnicki 1 złr. — Dutka 1 złr. — Wilczkiewicz 2 złr. — Oleksik 7 złr. — Ochmański 2 złr. — XX. z Grybowa 3 złr.— Janczy 7 złr. — Eug. Wolski 1 złr.— N. N. 36 złr. 52 ct. — Romański 5 złr.— Chwalibóg 7 złr. — XX. Dek. Nowo Sandeckiego 11 złr. — Gajewski 5 złr. — Gadowski 5 złr. — Rutkowski 5 złr.— Karbowski 7 złr. — Z dekanatu Łąckiego 14 złr. 40 ct. — Fąferko 5 złr. — Przybyło 5 złr. — N. N. 1 złr. — Mika 5 złr. — Gondek 10 złr.—N. N. 85 złr. 30 ct.—Gawłowicz 10 złr. — Głowacz 3 złr.— Bednarz 3 złr.— Młyniec 5 złr. — Aug. Nowicki 5 złr. — N. N. 5 złr. 64 ct. — Starzec 1 złr. — N. N. 1 złr. 40 ct.— N. N. 3 złr. 61 ct. — Grabowski 5 złr. — Wni Panowie: Hr. Wit. Łubieński 5 złr. — Dr. Bronisław Brzeski 6 złr. — Otton Foerster 25 złr. — Wny P. Starosta Płaziński 5 złr. — Wna Szczepańska 5 złr.— Wny Kalita 3 złr. — Marya Łoboda 50 złr. — Hejnart 1 złr. —Bereczkowski 1 złr.

W naturaliach: Zarząd dóbr JO. ks. Eust. Sanguszki 10 korcy ziemniaków, 3 sągi drzewa i cegły za 300 złr. — X. Dutka 3 korce ziemniaków, — X. Franczak 5 korcy ziemniaków — X. Łątka 2 korce ziemniaków, 30 klg. grochu, 15 klg. kaszy— Dwór z Partynia 3 korce ziemniaków — Wny P. Dietl 10 korcy ziemniaków — X. N. N. thuribulum do kaplicy wartości 8 złr. i 2 lichtarze wartości 8 złr. — SS. Felicyanki zrobiły welon na puszkę i czerwony ornat.

Wykaz pobożnych składek w Dyecezyi:

w czasie od 1. Stycznia do końca Czerwca 1891.

I. ***Na Świętopietrze.*** Parafie: Nockowa 20 złr. — Szynwałd 10 złr. — Łososina 7 złr. — Wietrzychowice 15 złr. 16 ct. — Rzochów 6 złr. — Brzozowa 2 złr.— Okulice 10 złr. — Jasień 2 złr. 57 ct. — Jakóbkowice 5 złr. — Krzyżanowice 6 złr.— Rzezawa 5 złr. — Nowy Wiśnicz 7 złr. 36 ct.—Tymbark 5 złr. — Żabno 6 złr. — Olszówka 4 złr. 14 ct. — Porąbka uszewska 22 złr. 33 ct. — Zbylitowska Góra 8 złr. — Szczepanów 21 złr. 92 ct.— Lubcza 7 złr.—Kamionka mała 3 złr.—Wielopole 13 złr.— Mikluszowice 91 złr. 78 ct. — Szczucin 10 złr. — Lipnica wielka 5 złr. — Pstrągowa 7 złr. 40 ct. — Stary Wiśnicz 10 złr. – Biesiadki 2 złr. — Uszew 11 złr. — Wilczyska 6 złr. 20 ct. — Grybów 26 złr. 48 ct. — Z Dekanatu Radomyskiego 37 złr. 6 ct.— Ryglice 12 złr. 90 ct. — Słupiec 17 złr. 7 ct. — Pilzno 11 złr. — Lisiogòra 2 złr. — Rzezawa 7 złr. — X. Spir. Dr. Dutkiewicz 3 złr.— X. Gondek 40 złr.— X. Rojkowski 50 dukatów w złocie.

II. ***Na koszta kanonizacyi Bł. Kunegundy.*** Parafie: Solce (na Bukowinie) 3 złr. — Brzozowa 1 złr. — Krościenko 11 złr. 33 ct. — X. La Croix 10 złr. — Z Archidyecezyi Lwowskiej: paraf. *Dolna* 9 złr. 49 ct.— *Radziechów* 12 złr. — *Janów* 8 złr. 80 ct. — *Potok złoty* 3 złr. 50 ct. — *Sadogóra* 3 złr.—X. prob. w Busku 13 złr. — X. Ferdynand Majewski prob. z Maryanpolu 5 złr. 79 ct.; — paraf. *Kałusz* 6 złr. — Alumni Seminaryum dyec. Tarn. 60 złr. — Najprzew. Konsystorz Biskupi obrz. łać. w Przemyślu z Dekanatu *Krośnieńskiego* 3 złr. 50 ct.

III. ***Na Missye katolickie.*** Parafie: Szynwałd 10 złr. — Gosprzydowa 3 złr. 80 ct. — Krzyżanowice 5 złr. — Rzezawa 5 złr. — Luszowice 5 złr. — Biesiadki 3 złr. -- Złota 1 złr. — Lubcza 6 złr. — Krużlowa 2 złr. — Szczucin 15 złr. — Grybów 5 złr. — Ryglice 10 złr. — Stary Wiśnicz 3 złr. — Pogwizdów 2 złr. 65 ct.—Słopnice 11 złr. — Pilzno 11 złr. — Jastrząbka stara 4 złr. 24 ct. — Podegrodzie 17 złr. 50 ct. — X. Gabryelski 10 złr. — Klaryski Staro Sandeckie 15 złr. — Dekanat Radomyski 39 złr. 54 ct.

IV. ***Na utrzymanie pamiątek świętych w Palestynie.*** Parafie: Wielopole 6 złr. — Szczyrzyc 6 złr. — Szczawnica 10 złr. 63 ct. — Mała 5 złr. — Łączki 6 złr. — Szynwałd 7 złr. 43 ct. — Grybów 25 złr. — Lubcza 6 złr. — Brzozowa 3 złr. — Ropczyce 8 złr. — Okulice 2 złr. – Uszew 7 złr. 50 ct. — Nowe Rybie 4 złr. — Siemiechów 5 złr. — Otfinów 8 złr. — Królówka 5 złr. — Rzochów 4 złr.— Wilczyska 3 złr. — Ryglice 6 złr. — Lipnica wielka 10 złr. — Porąbka uszewska 8 złr. — Jakóbkowice 3 złr. — Ostrowy 5 złr. — Brzeziny 12 złr. — Dobrków 3 złr.—

Siedliska 3 złr. — Wielopole 6 złr. — Pstrągowa 1 złr. — Gumniska Fox 9 złr. 26 ct. — Bochnia 42 złr. 7 ct. — Chełm 12 złr. — Nowy Wiśnicz 5 złr. — Biesiadki 7 złr. — Tarnów 20 złr. 12 ct. — Łęki dolne 6 złr. — Jodłówka 2 złr. 35 ct. — Pilzno 17 złr. — Podegrodzie 7 złr. 60 ct. — Dekanat Radomyski 30 złr. 30 ct.

Neoordinati applicati:

R. ***Dymnicki Vincentius*** ad Limanowa, qua Coop. IIdus.
R. ***Głuc Iosephus*** ad Dembno.
R. ***Kaliciński Iosephus*** ad Szczepanów, qua Coop. IIdus.
R. ***Kumor Iosephus*** ad Szczepanów, qua Coop. IIItius.
R. ***Piotrowski Marcellus*** ad Pilzno.
R. ***Poręba Iosephus*** ad Tuchów.
R. ***Ruminowski Antonius*** ad Piwniczna.
R. ***Weryński Michael*** ad Ujście Solne.
R. ***Wójcik Ioannes*** ad Uszew et
R. ***Wojtanowski Franciscus*** ad Olesno.

Piis ad aram precibus commendatur:

anima p. m. ***Francisci Gołuszka,*** Capellani et Confessarii ordin. Clarissarum Vetero-Sandecensium, qui in nosocomio Cracoviae, Sacramentis provisus, obiit die 4. Iulii, anno aet. 58, sacerd. 34, Societati precum pro felici morte ***adscriptus***.

E Consistorio Episcopali.

Tarnoviae, die 8. Iulii 1891.

IGNATIUS
Eppus.

Walczyński
Cancellarius.

W drukarni Józefa Styrny w Tarnowie 1891. Nakładem Kleru Dyecezalnego.